

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet En mer likvärdig skola – minskad skolegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28)

Skolforskningsinstitutet är en statlig myndighet som ska bidra till att de verksamma inom skola och förskola ges goda förutsättningar att planera, genomföra och utvärdera undervisningen, med stöd av vetenskapligt underbyggda metoder och arbetssätt. Merparten av utredningen tar således upp frågor som ligger utanför vår kompetens. Vi lämnar dock följande kommentarer.

Utredningens huvuddel fokuserar på skolval och urvalsgrunder respektive skolans resursfördelning. Dessa områden har ingen tydlig koppling till Skolforskningsinstitutets uppdrag, varför vi inte har några synpunkter på de konkreta förslag som ges. De synes dock väl underbyggda med en rigorös och pedagogiskt framställd analys och en ambitiös koppling till existerande forskning. Det kan emellertid vara värt att understryka utredningens egen bedömning att de framlagda förslagen sannolikt har en positiv, men ganska begränsad effekt på likvärdigheten. För att få en ökad effekt krävs enligt utredningen mer långtgående förändringar av skolans styrsystem och ansvarsfördelning, men även insatser på många andra områden bland annat i syfte att förbättra de verksammas undervisningsskicklighet.

Dessa undervisningsnära frågor ligger närmare Skolforskningsinstitutets uppdrag. Det är lätt att skriva under på utredarens konstaterande att skolans viktigaste verksamhet är den som varje dag pågår i varje klassrum, det vill säga undervisning och mötet mellan elev och lärare. Åtgärder för att stärka undervisningskompetensen hos lärare och för att stärka skolans pedagogiska ledarskap måste därför enligt vår uppfatt-

ning prioriteras högt. Utredningen ger i kapitel 10 generösa återgivningar av SOU 2018:17 om inrättande av professionsprogram för lärare och rektorer, en utredning som Skolforskningsinstitutet redan har yttrat sig om i ett tidigare remissvar (Skolfi 2018:27). I kapitlets ambition att ta ett mycket brett grepp om allt som kan tänkas påverka likvärdigheten i gynnsam riktning blir analysen och forskningsförankringen grundare än i de delar som behandlar utredningens huvudfrågor. Som exempel kan nämnas att undervisningsmetoden mastery learning ges stor tilltro, främst baserat på en enda och tämligen daterad forskningsreferens (s. 561). Med det sagt innehåller kapitel 10 tänkbara exempel och förslag som kan vara inspirerande att ta del av för verksamma inom såväl skolväsendet, förvaltning som politik.

Utredningen utgår i kapitel 10 bland annat från att staten kommer att etablera sig med en kraftfull regional kompetens som kan bistå huvudmännen med att identifiera såväl problem som lösningar. Utredningen bedömer också i avsnitt 3.12 att befintliga myndigheter bör etableras regionalt. Skolforskningsinstitutet nämns inte i detta sammanhang. Vi tolkar detta som att institutet inte berörs av utredarens förslag, trots formuleringen om befintliga myndigheter. Att institutet skulle omfattas av förslag om regionalisering skulle vara orimligt och innebära en olycklig fragmentering av en redan mycket liten myndighet. Vi menar dock att Skolforskningsinstitutet har en viktig roll i att bidra med kunskap som vilar på vetenskaplig grund till forskollärare, lärare och andra verksamma inom skolväsendet, till lärarutbildningarna och till den framtida regionala statliga organisationen. Det är en roll och ett uppdrag som utredaren helt har bortsett från såväl i föreliggande betänkande som i SOU 2018:17.

I detta ärende har direktör Camilo von Greiff beslutat efter föredragning av kanslichef Eva Wallberg.

För Skolforskningsinstitutet

Camilo von Greiff
Direktör